

NOTAT

19. februar 2020

HVEM VENDER RYGGEN TIL EU?

Kontakt:

**Projektmedarbejder,
Emilie Bugge Rønstad
+45 33 13 07 30
ebr@thinkeuropa.dk**

**Projektmedarbejder,
Malthe Ancher-Jensen
+45 33 13 07 30
maj@thinkeuropa.dk**

RESUME: Danskerne bakker i høj grad op om Danmarks medlemskab af EU. Det bekræfter en nylig repræsentativ meningsmåling med 2.001 respondenter foretaget af Voxmeter for Tænketanken EUROPA. Faktisk ser opbakningen ud til at være den højeste nogensinde. Mens 78 pct. foretrækker at Danmark bliver i EU, siger 18 pct., at de foretrækker at forlade EU.

Ser man nærmere på en række sociodemografiske og holdningsmæssige faktorer, er der imidlertid væsentlige forskelle på støtter og modstandere af Danmarks EU-medlemskab. Karikeret sagt er modstanderen en erhvervsuddannet, midaldrende mand fra Nordjylland, mens tilhængerer er en yngre, veluddannet kvinde fra Hovedstaden eller Region Syddanmark.

Modstanderne er tilbøjelige til at være bekymrede for indvandringen, mens tilhængerne er bekymrede for klimaet. Ser man på partiernes vælgere er der opbakning til medlemskabet hos samtlige partier på nær Nye Borgerlige. 49 pct. af Dansk Folkepartis vælgere vil blive i EU. Det samme vil hele 72 pct. af Enhedslistens vælgere og 76 pct. af Liberal Alliances vælgere. Hos alle andre partier ønsker 83 pct. eller flere af vælgerne at forblive i EU.

Ser man på et større udsnit af de målinger, der har været foretaget af danskernes opbakning til EU siden 2014, viser det to ting: For det første at et stort flertal igen længere tid har bakket op om EU. For det andet at opbakningen til EU er steget i samtlige målinger foretaget af forskellige meningsmålingsinstitutter og med forskellige spørgsmålsformuleringer. Der er dermed belæg for at sige, at den danske tilslutning til EU er i en højkonjunktur – muligvis på det højeste niveau nogensinde.

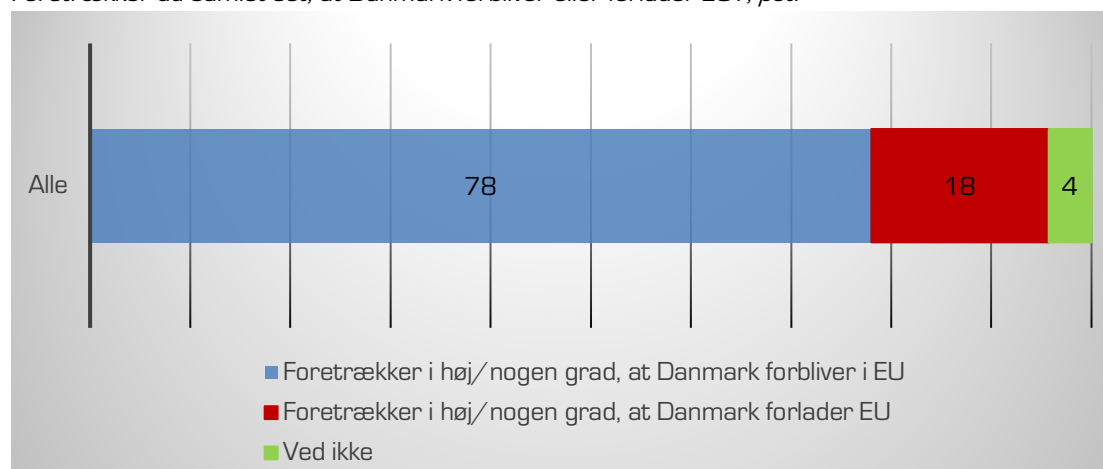
HOVEDKONKLUSIONER:

- Der er en meget bred opbakning til Danmarks medlemskab af EU i 2020. 78 pct. af de adspurgte i en ny måling foretrækker, at Danmark bliver i EU.
- Lidt flere danske mænd end kvinder foretrækker at forlade EU, og kvinderne er generelt mere uafklarede om medlemskabet.
- Andelen af EU-modstandere er størst i aldersgrupperne 40-49 og 50-59 år. Her svarer et sted mellem hver fjerde og hver femte, at de i høj/nogen grad foretrækker, at Danmark forlader EU.
- Nordjylland er den region, hvor den højeste andel ønsker at forlade EU.
- Personer med erhvervsfaglig uddannelse har den største andel af EU-modstandere. Herefter følger kort videregående uddannelse.
- Modstanderne er tilbøjelige til at være bekymrede for indvandringen, mens tilhængerne er bekymrede for klimaet.
- Der er overvejende opbakning til EU-medlemskabet hos samtlige partiers vælgere med undtagelse af Nye Borgerlige.
- En gennemgang af de forskellige målinger, som er foretaget af danskernes opbakning til EU siden 2014, viser, at opbakning er høj – og vokser.

Den danske befolkning er generelt meget positivt stemt over for det danske EU-medlemskab. Det viser en repræsentativ meningsmåling fra januar 2020 foretaget af Voxmeter for Tænketanken EUROPA med 2.001 personer mellem 18-74 år. Her svarer 78 pct., at de foretrækker, at Danmark i høj/nogen grad forbliver i EU, mens 18 pct. angiver, at de i høj/nogen grad foretrækker, at Danmark forlader EU. Relativt få – kun 4 pct. – svarer “ved ikke”. *Se figur 1.*

Figur 1. Stort flertal bakker op om dansk EU-medlemskab

Foretrækker du samlet set, at Danmark forbliver eller forlader EU?, pct.

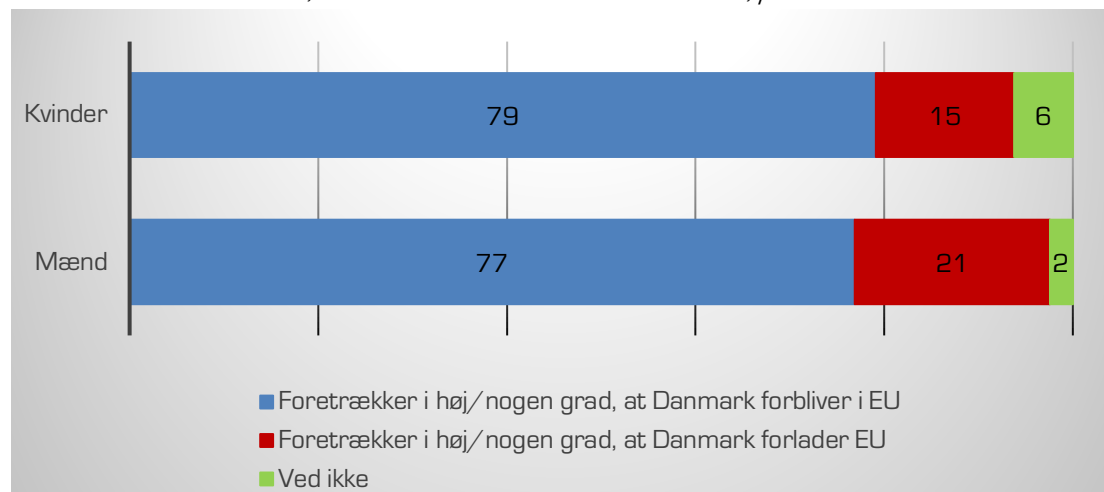
Note: N=2.001. Data indsamlet 13.1–21.1-2020. **Kilde:** Voxmeter for Tænketanken EUROPA.

Målingen bekræfter dermed tendensen til en høj EU-opbakning blandt den danske befolkning. I en lignende meningsmåling om EU-medlemskabet, foretaget af YouGov for Tænketanken EUROPA i 2019 med samme spørgsmålsformulering, foretrak 66 pct. af befolkningen, at Danmark i høj grad/nogen grad forblev i EU. Med forbehold for at meningsmålingerne er lavet af to forskellige analyseinstitutter, indikerer det, at opbakningen til EU-medlemskabet er steget fra 2019 til 2020.

Opbakningen er altså høj, mens knap hver femte dansker i høj eller nogen grad mener, at Danmark bør forlade EU. I det følgende vil vi se nærmere på, hvordan denne gruppe af EU-modstandere adskiller sig fra de mere EU-positive vælgere på en række sociodemografiske og holdningsmæssige parametre. Det gælder bl.a. forhold som køn, alder, uddannelse samt holdning til to af tidens afgørende dagsordener, nemlig klima og immigration.

Figur 2. Kvinder er mere positive – og mere i tvivl

Foretrækker du samlet set, at Danmark forbliver eller forlader EU?, pct.

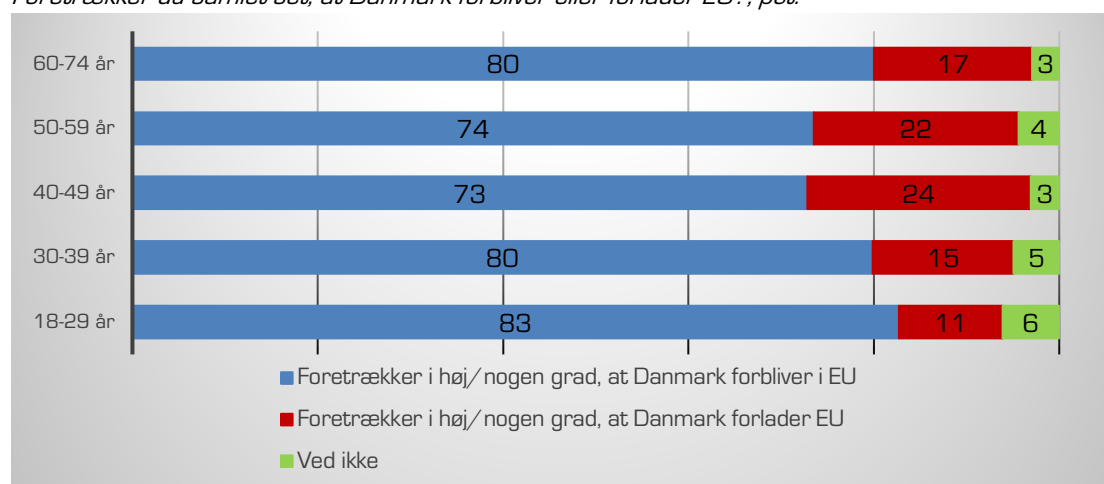

Note: N=2.001. Data indsamlet 13.1–21.1-2020. Kilde: Voxmeter for Tænketanken EUROPA.

Generelt set er opbakningen til Danmarks medlemskab af EU høj blandt både mænd og kvinder. Mens opbakningen stort set er ens mellem kønnene, er der en mindre forskel, når det kommer til modstanden. Her siger 15 pct. af kvinderne og 21 pct. af mændene, at de foretrækker, at Danmark forlader EU. Til gengæld angiver flere kvinder end mænd "ved ikke" på spørgsmålet om Danmarks medlemskab af EU. Mændene er dog historisk set dem, der har haft størst opbakning til EU, viser meningsmålinger, som Europa-Parlamentet har foretaget siden 2007.¹

Figur 3. Modstanderne er i 40'erne og 50'erne

Foretrækker du samlet set, at Danmark forbliver eller forlader EU?, pct.

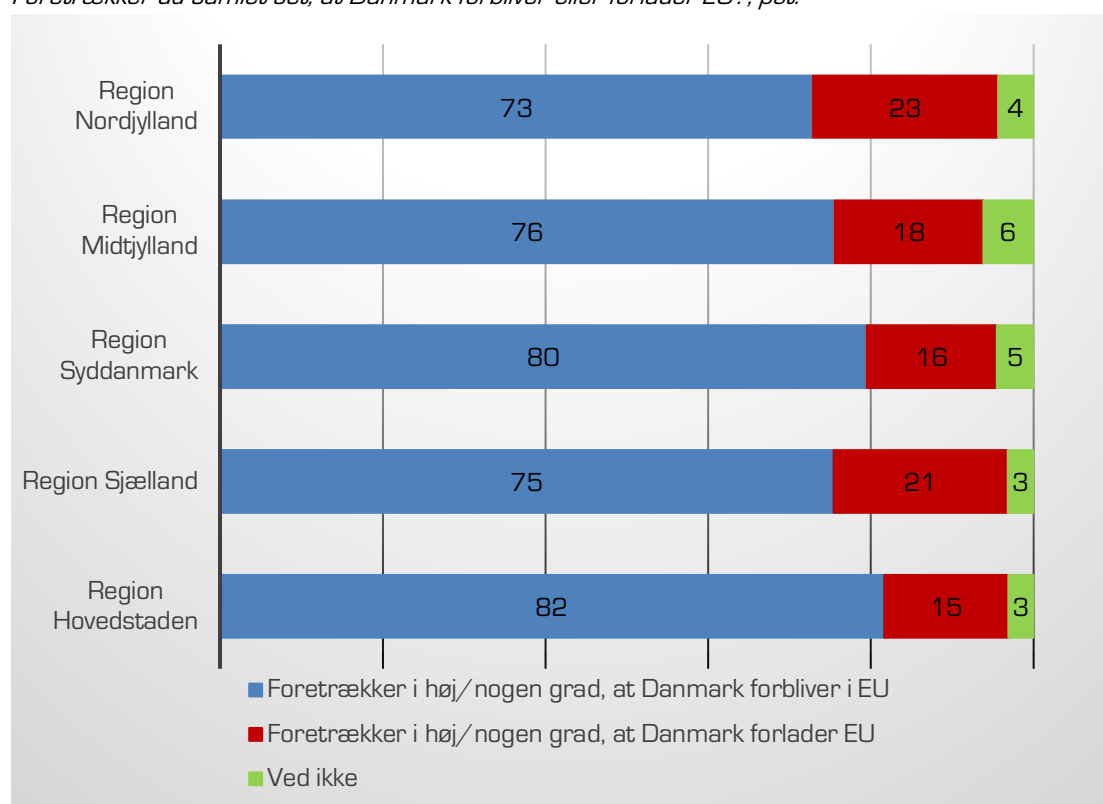
Note: N: 2.001. Data indsamlet 13.1–21.1-2020. Kilde: Voxmeter for Tænketanken EUROPA.

¹ Denmark – Socio-demographic trendlines – EP Eurobarometer (2007-2019), Europa-Parlamentet, 2019, <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2019/socio-demographic-trends-national-public-opinion-ed5/dk-en-socio-demographic-trendlines.pdf>.

EU-modstanderen befinder sig med størst sandsynlighed i aldersgruppen 40-49 eller 50-59 år. Her svarer et sted mellem hver fjerde og hver femte at de i høj/nogen grad foretrækker, at Danmark forlader EU. De mest EU-positive findes i blandt de unge i aldersgruppen 18-29 år. Det er dog samtidig den gruppe, som er mest i tvivl. Målingen bekræfter således tidligere målinger, hvor de danske unge ligesom de europæiske unge generelt set er mere positive over for EU-medlemskabet. Ligeledes ser vi en høj modstand blandt personer i 40'erne og 50'erne på EU-plan.²

Figur 4. Nordjyder mest skeptiske

Foretrækker du samlet set, at Danmark forbliver eller forlader EU?, pct.

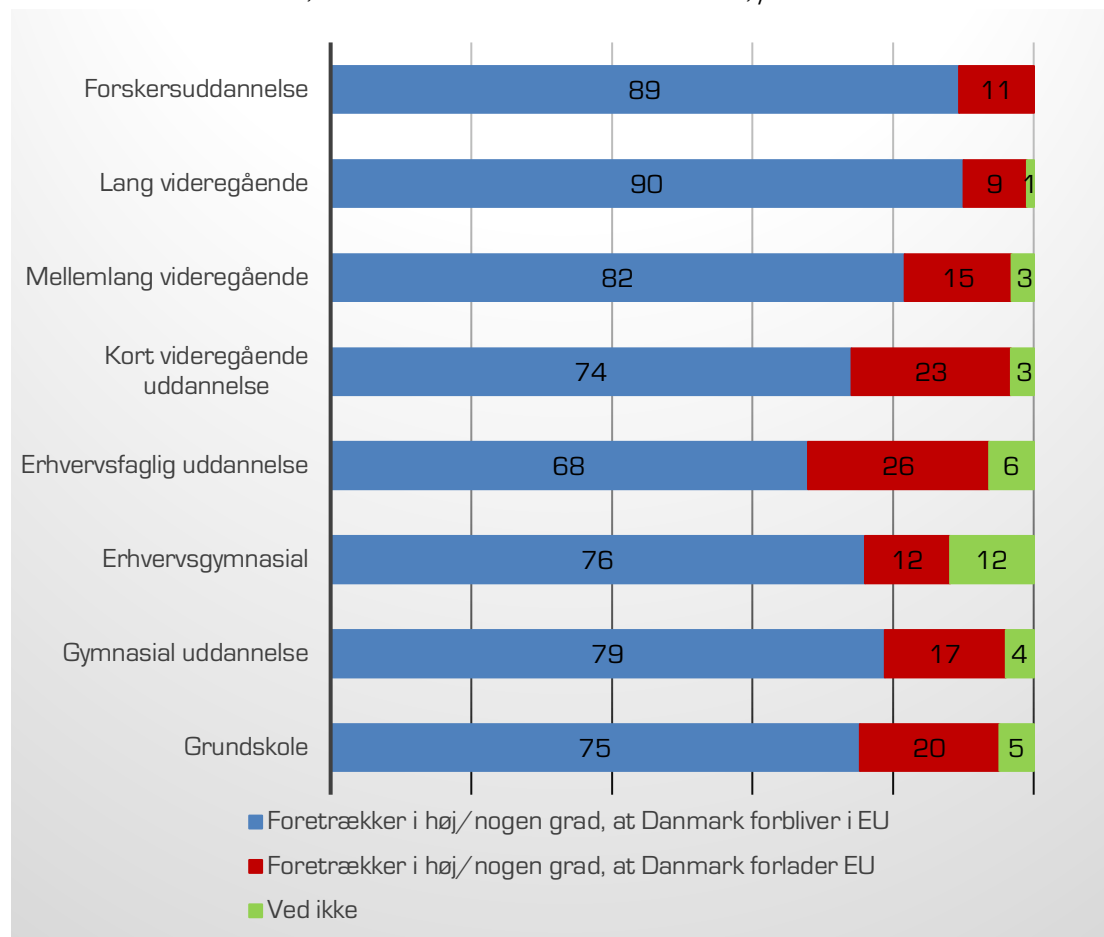
Note: N: 2.001. Data indsamlet 13.1-21.1.2020. Kilde: Voxmeter for Tænk tanken EUROPA.

Målingen viser, at graden af EU-modstand varierer i de fem regioner. Størst er modstanden i Region Nordjylland og Region Sjælland, hvor den er over 20 pct. Modstanden er mindst i Region Hovedstaden og Region Syddanmark, hvor 15-16 pct. svarer, at de ønsker, at Danmark forlader EU. Spændet fra den mest positive til den mest negative region er omkring 8 procentpoint.

² Denmark – Socio-demographic trendlines – EP Eurobarometer (2007-2019), Europa-Parlamentet, 2019, <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2019/socio-demographic-trends-national-public-opinion-ed5/dk-en-socio-demographic-trendlines.pdf>.

Figur 5. Modstand størst blandt erhvervsfagligt uddannede

Foretrækker du samlet set, at Danmark forbliver eller forlader EU?, pct.

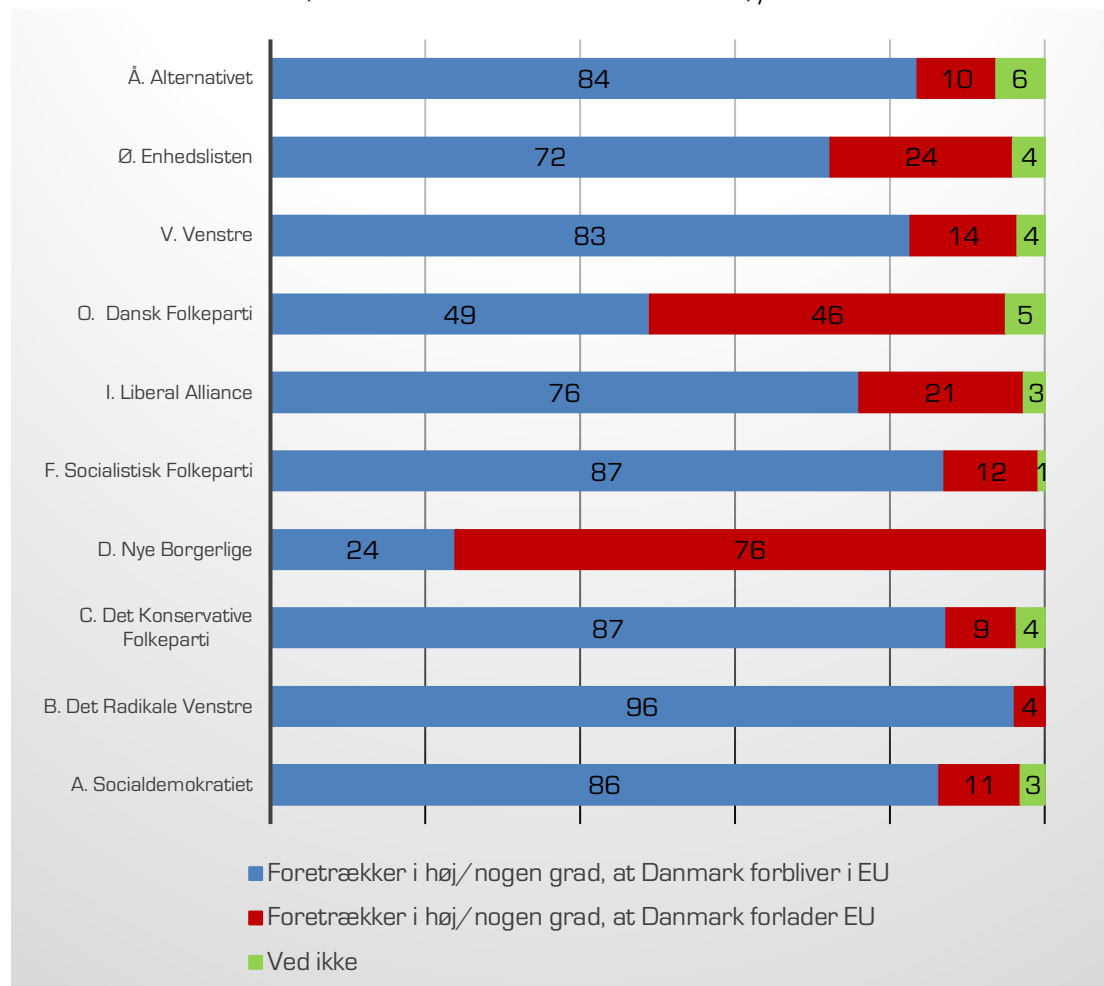
Note: N: 2.001. Data indsamlet 13.1–21.1-2020. Kilde: Voxmeter for Tænketanken EUROPA.

Modstanden er nede på omkring 10 pct. for respondenter med lang videregående uddannelse eller forskeruddannelse – og så godt som ingen er i tvivl. Til sammenligning angiver godt hver fjerde med erhvervsfaglig uddannelse at de foretrækker, at Danmark forlader EU, og en væsentlig større andel er i tvivl. Tendensen til, at personer med højere uddannelsesnivea er mere positive over for EU, er ikke et unikt dansk fænomen, og ses også i EU-regi.³

³ Eurobarometer 92.2: Parlemeter 2019 – Danmark, EU-Parlamentet, 2019, <https://www.euro-parl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2019/parlemeter-2019-heeding-the-call-beyond-the-vote/national-factsheets/dk-da-factsheet.pdf>.

Figur 6. Kun Nye Borgerliges vælgere vil overvejende ud af EU

Foretrækker du samlet set, at Danmark forbliver eller forlader EU?, pct.

Note: N: 2.001. Data indsamlet 13.1–21.1.2020. **Kilde:** Voxmeter for Tænketanken EUROPA.

Det er alene blandt Nye Borgerliges vælgere, at der er et flertal som ønsker at forlade EU. Tre ud af fire Nye Borgerlige-vælgere ønsker dette. Til sammenligning er der et lille flertal hos Dansk Folkepartis vælgere, der angiver, at de foretrækker at blive: det gælder for 49 pct., mens 46 pct. hellere vil forlade EU. Blandt Enhedslistens vælgere angiver 72 pct., at de ønsker at *blive* i EU – blot 24 pct. støtter partiets officielle holdning om at forlade samarbejdet. Danskernes EU-modstand er altså i dag primært et højrefløjsfænomen, hvilket tidligere analyser fra Tænketanken EUROPA også har dokumenteret.⁴ Blandt de resterende partier ønsker 83 pct.

⁴ Venstreorienterede er meget mindre EU-skeptiske end højreorienterede, Tænketanken EUROPA, 2019, <http://thinkeuropa.dk/vaerdier/venstreorienterede-er-meget-mindre-eu-skeptiske-end-hoejreorienterede>.

Dansk euroskepsis aftager – undtagen på højrefløjen, Tænketanken EUROPA 2017, <http://thinkeuropa.dk/vaerdier/dansk-euroskepsis-aftager-undtagen-paa-hoejrefloejen>.

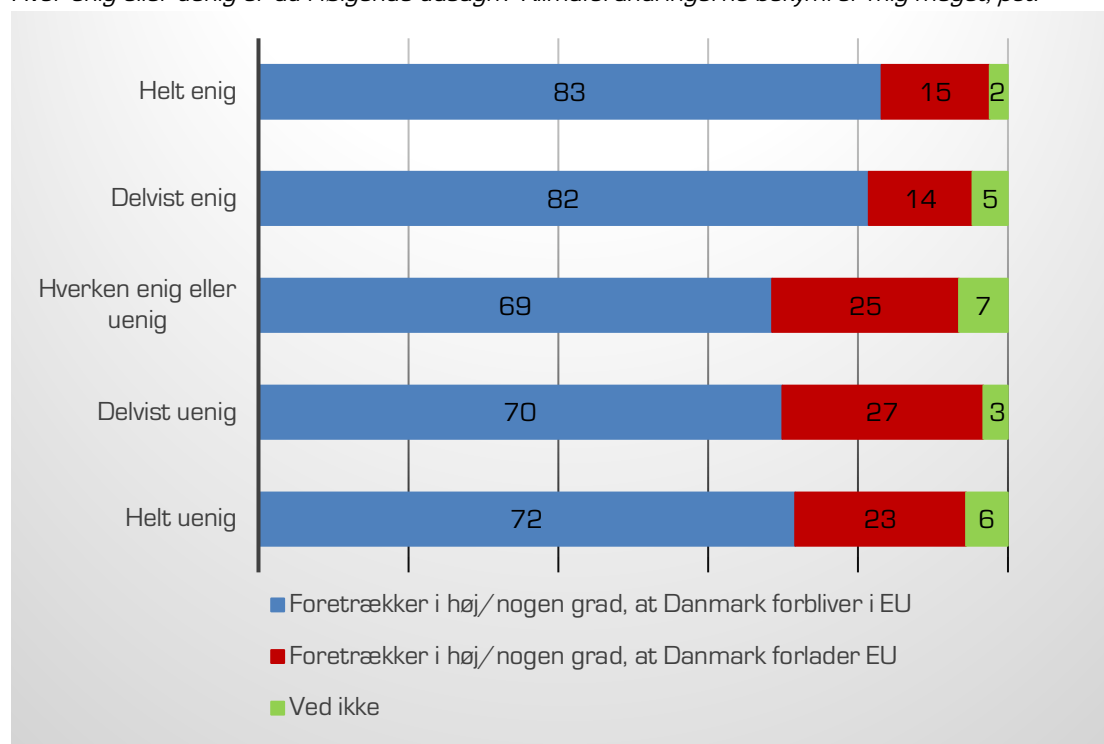
eller flere at forblive i EU. Radikale Venstres vælgere har den højeste opbakning til EU-medlemskabet med 96,1 pct., der foretrækker at forblive.

Bekymring for indvandring og klima afgørende

Ifølge en Eurobarometer-undersøgelse fra 2019 anses klimaforandringer og migration som de to vigtigste udfordringer for EU på tværs af EU-landene.⁵ Tænk tanken EUROPAs nye måling viser, at danskerne ser klimaforandringerne som EU's største udfordring efterfulgt af migration.⁶ Tænk tanken EUROPAs måling viser ydermere, at holdningen til Danmarks medlemskab af EU varierer på tværs af bekymringsgraden for hhv. indvandring og klimaforandringerne. I figur 7 og 8 ses holdningen til EU-medlemskabet på tværs af bekymringsgraden for hhv. klimaforandringerne og indvandringen i Danmark.

Figur 7. Lavere klimabekymring blandt EU-modstandere

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Klimaforandringerne bekymrer mig meget, pct.

Note: N: 2.001. Data indsamlet 13.1-21.1.2020. Kilde: Voxmeter for Tænk tanken EUROPA.

⁵ Standard Eurobarometer 91: Public Opinion in the European Union, Europa-Kommissionen, 2019.

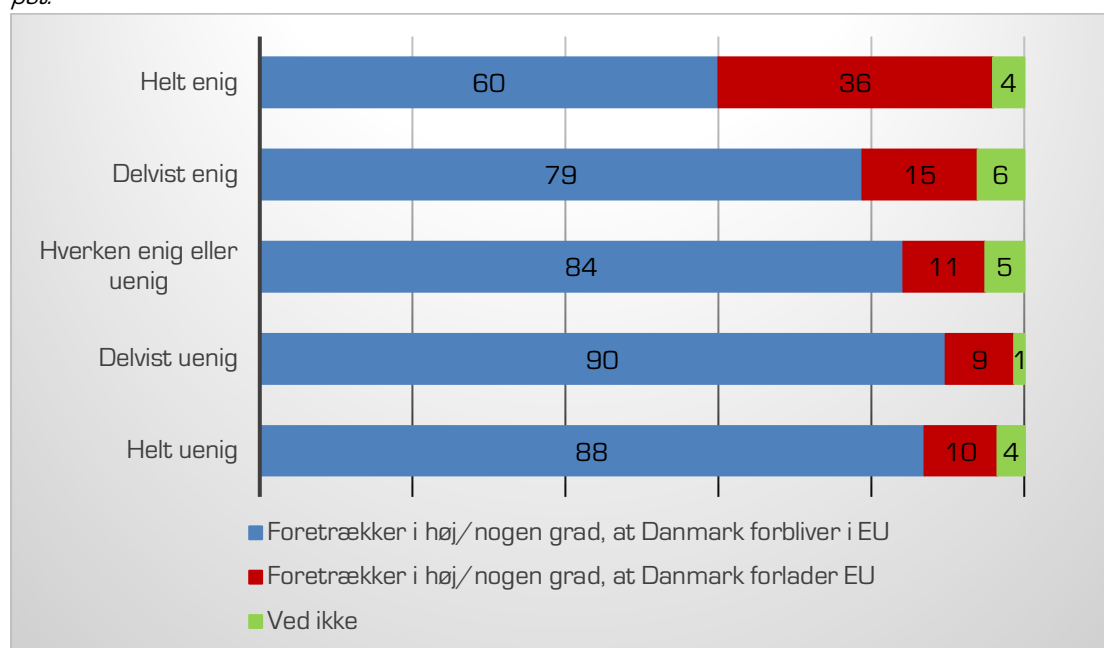
⁶ Markante forskelle på vælgernes syn på EU's største udfordringer, Tænk tanken EUROPA, 2020, <http://thinkeuropa.dk/vaerdier/markante-forskelle-paa-vaelgernes-syn-paa-eus-stoerste-udfordringer>.

Blandt dem, som angiver at være bekymrede for klimaforandringerne, er EU-modstanden generelt mindre, end blandt dem, som ikke er bekymrede for klimaet. Omkring hver fjerde, som svarer, at de er helt eller delvist uenig i at være bekymret for klimaforandringerne, ønsker, at Danmark forlader EU. Det gælder blot for 14-15 pct. af dem, som svarer, at klimaforandringerne bekymrer dem. Det ses dermed, at de, der i mindre grad er bekymrede for klimaforandringerne, også i højere grad er modstandere af Danmarks EU-medlemskab.

Noget nær den modsatte tendens gør sig gældende, når man ser på bekymringen for indvandringen i Danmark. Her er bekymringen højere blandt dem, som i høj/nogen grad ønsker, at Danmark forlader EU. *Se figur 8.*

Figur 8. Højere indvandringsbekymring blandt EU-modstandere

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Jeg er bekymret for den store indvandring i Danmark, pct.

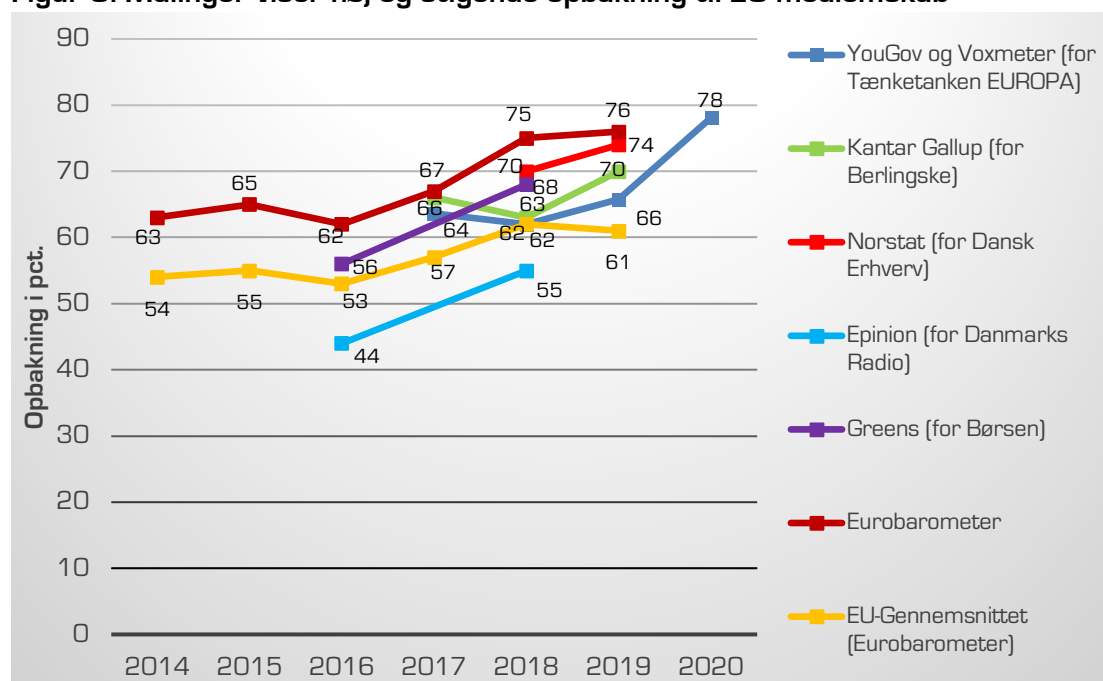
Note: N: 2.001. Data indsamlet 13.1-21.1-2020. **Kilde:** Voxmeter for Tænketanken EUROPA.

36 pct. af dem, der er helt enige i, at de er bekymrede for indvandring i Danmark, foretrækker i høj/nogen grad, at Danmark forlader EU. Hvis man derimod ser på de personer, der angiver ikke at være bekymrede for indvandringen, er de i langt mindre grad modstandere af EU-medlemskabet. Her svarer blot 9-10 pct., at de i høj/nogen grad foretrækker, at Danmark forlader EU.

Flere målinger viser stigning i opbakning

Flere medier og analyseinstitutter måler med jævne mellemrum danskernes opbakning til EU-medlemskabet. Målingerne varierer mht. spørgsmålsformulering og metode, og kan derfor ikke sammenlignes én til én. Samler man de forskellige målinger, som er lavet på danskernes overordnede opbakning til selve medlemskabet af EU siden 2014, kan man ikke desto mindre drage to konklusioner. For det første viser samtlige målinger, at et flertal af danskere bakker op om EU – i mange tilfælde endda meget solide flertal, hvor Tænketanke EUROPA's seneste gennemført af Voxmeter viser den hidtil største opbakning med 78 pct. For det andet ses der i alle målinger en opadgående tendens de seneste seks år. Det gælder foruden Tænketanken EUROPA's egne målinger, foretaget af YouGov og Voxmeter, også for målinger fra Kantar/Gallup, Epinion, Greens og Norstat. Hertil kommer også EU's egne Eurobarometer-målinger (som gennemføres af Kantar/Gallup).

Figur 9. Målinger viser høj og stigende opbakning til EU-medlemskab

Note: Se faktaboksen nedenfor. **Kilde:** Data indsamlet af Tænketanken EUROPA.

Faktaboks

YouGov (2017, 2018, 2019) og Voxmeter (2020) (for Tænketanken EUROPA): "Foretrækker du at Danmark forbliver i eller forlader EU?" (Pct. der svarer "Jeg foretrækker, at Danmark i høj/nogen grad forbliver i EU").

Kantar Gallup (for Berlingske) (2017): "Danmark har været medlem af EU (EF) siden 1973. Hvad er dit overordnede indtryk af det europæiske samarbejde?" (Pct. der svarer "Det er særdeles godt/godt for Danmark" [2018, 2019] "Hvordan forholder du dig til EU? Jeg er..." [Pct. der svarer "Stor/overvejende tilhænger af EU").

2017: <https://www.berlingske.dk/politik/efter-vanvid-under-brexit-danskerne-vil-blive-i-eu>
2018+2019: <https://www.berlingske.dk/europa/danskernes-opbakning-til-eu-gaar-en-vej-i-oejeblikket-opad-hurtigt>

Norstat (for Dansk Erhverv) (2018): "Synes du overordnet set, at Danmark bør være medlem af EU?" (Pct. der svarer "Ja"), (2019) "Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: EU-medlemskabet er overordnet set en god ting for Danmark" (Pct. der svarer "Helt/Overvejende enig").

2018: <https://www.danskerhverv.dk/siteassets/mediafolder/downloads/perspektiver-fra-2018/perspektiv-nr-4-bred-opbakning-til-danmarks-medlemsskab-af-eu.pdf>
2019: <https://www.danskerhverv.dk/siteassets/mediafolder/downloads/analysenotater-2019/1.-brexit-har-gjort-danskerne-mere-positive-omkring-eu.pdf>

Epinion (for Danmarks Radio) (2016, 2018): "Hvad ville du stemme, hvis der var folkeafstemning om EU-medlemskabet i dag?" (Pct. der svarer "Ja").

2016+2018: <https://www.dr.dk/nyheder/udland/danskernes-opbakning-til-eu-medlemskab-er-vokset-markant-siden-brexit>

Green Analyseinstitut (for Børsen) (2016, 2018): "Hvad ville du stemme, hvis der var folkeafstemning om EU-medlemskabet i morgen?" (Pct. der svarer "Ja").

2016: <https://penge.borsen.dk/artikel/19/58001/danskernes-skepsis-over-for-eu-vokser.html>
2018: <https://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/215626/artikel.html>

Eurobarometer (2014-2019): "Generelt set, synes du at Danmarks medlemskab er ... ?" (Pct. der svarer "En god ting").

2014-2019: <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2019/socio-demographic-trends-national-public-opinion-ed5/dk-en-socio-demographic-trendlines.pdf>

Målingerne tyder altså på, at den danske opbakning til EU har taget et spring opad i perioden, der bl.a. har været præget af Brexit, valget af Donald Trump i USA, klimadagsordenen og flygtningekrisen. Hertil kommer, at EU også har bevæget sig ud af eurokrisen, som har præget landene siden 2009. Eurobarometers målinger viser desuden, at danskerne ligger et godt stykke over gennemsnittet i EU, når det gælder opbakningen til EU.

Metode for Voxmeters indsamling til Tænketanken EUROPA

Undersøgelsen er lavet af analyseinstituttet Voxmeter for Tænketanken EUROPA.

Undersøgelsen er repræsentativ for hele den danske befolkning mellem 18-74 år.

Undersøgelsen er gennemført som en webbaseret undersøgelse ved brug af Voxmeters CAWI-system (Computer Assisted Web Interview) blandt de tilfældigt udvalgte respondenter. Data er indsamlet efter nationalt repræsentative kvoter på køn, aldersgrupper og region.

Dataindsamling er foretaget i perioden fra d. 13. januar til 21. januar 2020, og der er indsamlet data fra 2.001 respondenter.